શ્રી શત્રુંજય - મુક્તિ સમ્યગ્જ્ઞાન અભ્યાસક્રમ

2026

જુન

તૃતીય વર્ષ અભ્યાસક્રમ-૧

પ્રશ્ન પત્ર

ગુણાંક ૧૦૦

સુચના (૧) નામ અને એનરોલમેન્ટ નંબર વિનાનો પેપર રદ્દ કરવામાં આવશે. (૨) લાલ પેનનો ઉપયોગ કરવો નહીં. (૩) જવાબ પેપર માંજ ખાના માં જવાબ લખવાનો છે સાથે બીજો પેપર જોડવાનો નથી. (૪) ન સમજાય એવા અક્ષરોવાળા જવાબ તપાસવામાં આવશે નહીં. (૫) જવાબ પત્ર દરેક મહિનાની તા. ૫ થી તા. ૨૫ સુધીમાં મોકલાવાના રહેશે. આગળ-પાછળ આવેલા પેપર તપાસવામાં આવશે નહીં. (૬) બધા જવાબો અભ્યાસક્રમના આધારે જ લખવાના છે. (૭) જે મહિના ના પ્રશ્ન પત્ર છે તે પછી ના મહિના ની ૨૫ તા. સુધી તમારા ગુણાંક તેમજ સાચા ઉત્તર ઇન્ટરનેટ ઉપર આપવા માં આવશે એના પછી આવેલા ઉત્તરપત્ર સ્વીકારાશે નહીં. તેમજ એના માટે ફોન ઉપર જવાબ આપવા માં આવશે નહીં. (૮) ઉત્તર પત્ર માં આભ્યાસક્રમ નું નંબર લખવુ જરૂરી છે.

પ્રશ્ન -૧ ખાલી જગ્યા પુરો **૨૦**

૧. આત્મા તો સદા .... રહેવાના સ્વભાવવાળો છે.
૨. ભયંકર શબ્દોથી ભય કરનારા વનમાં તે .... તેમને ભય કરતો નથી.
૩. શ્રાવકના દ્વાર .... કહેવાય.
૪. અનાદિકાળથી એકેન્દ્રિય જીવને .... મિથ્યાત્વ હોય છે.
૫. આહારની અસર આહાર લેનાર .... મન ઉપર પડે છે.
૬. સંસારી જીવો .... ગ્રસ્ત હોય છે.
૭. ધર્મનું મૂળ દયા છે એજ .... માટેનો શ્રેષ્ઠ માર્ગ છે.
૮. સિદ્ધાંત વિચાર એ .... છે અને તે મોક્ષ પ્રાપ્તિનું સાધન છે.
૯. પરમાત્મા નો માર્ગ એકાંતનો નથી .... છે.
૧૦. પ્રભવસ્વામી મહાવીર શાસનના પ્રથમ .... હતા.
૧૧. ગ્રંથની સફળતામાં કોઈ વિઘ્ન ન આપે તે માટે .... કરવામાં આવ્યુ છે.
૧૨. .... દેવાથી શય્યંભવસૂરિએ મનક મુનિનું આયુષ્ય ફકત છ માસનું જાણ્યું.
૧૩. મનુષ્ય બનવું એ પણ .... જ છે.
૧૪. સત્ય .... એક જૈન ધર્મ જ છે.
૧૫. સાસ્વાદન ગુણસ્થાન .... જીવને જ હોય છે.
૧૬. દશવૈકાલિક સૂત્ર પ્રત્યેક .... ના સંયમ જીવનનો આધાર સ્તંભ છે.
૧૭. મિથ્યાત્વથી મોહિત થયેલો જીવ .... જાણતો નથી.
૧૮. સાધુ ને ખાનદાન ....સુસંસ્કારી ઘરો માં આહાર લેવા જવાની ભલામણ કરવા માં આવી છે.
૧૯. આત્મવિકાસની ઇચ્છા રાખનાર પ્રત્યેક સાધકને .... જ્ઞાન અતિ આવશ્યક છે.
૨૦. ઉપશમ સમ્યકત્વ .... કારણ છે.

પ્રશ્ન-૨ એક જ શબ્દમાં જવાબ આપો. **૧૫**

૧. જે પુરુષો પાર્શ્વનાથ પ્રભુના ચરણયુગલને હમેશા નમે છે તે શેને ક્ષણવારમાં પ્રાપ્ત કરે છે ?
૨. આરાધનામાં મન ન લાગતું હોય તો પરમાત્માના શાસનમાં કેવો માર્ગ બતાવ્યો છે ?
૩. પ્રભવ લૂટના ઇરાદા સાથે કયાં પહોંચ્યો ?
૪. જીવવિચાર અને નવતત્વ ના અભ્યાસ થી શું મેળવવાની જિજ્ઞાસા થાય છે ?
૫. જીવને શિવના માર્ગનો પરિચય કોણ કરાવતો રહેશે ?
૬. ભવ્ય જીવો ને શું કરાવી મોક્ષ ની અભિલાષા જાગૃત કરવી ?
૭. અવસર્પિણી કાલમાં ભરતક્ષેત્રના માનવીઓ માટે મુક્તિના દ્વાર કોણે ખોલ્યા હતા ?
૮. શું શાંત કરવા સાધુ આહાર કરે ?
૯. કયા ગુણસ્થાનક થી પડતાં જીવને સમ્યકત્વ નો અંશ હોય છે ?
૧૦. જયપુર નગર કયાં વસેલુ હંતુ ?
૧૧. પરંપરાથી ચાલ્યા આવતા ધર્મને જ સાંચુ માનવું તે શું છે ?
૧૨. પાપી અને હિંસક વાતાવરણની અસરમાં જો સાધુનું મન રંગાઇ જાય તો શું મુશ્કેલ બની જાય ?
૧૩. કર્મો વિગેરેના કારણે જીવો જેમ દુ:ખી થાય, દંડીત થાય તેને શું કહેવાય ?
૧૪. શય્યંભવભટ્ટ કયા ગોત્રવાળા હતા ?
૧૫. જ્ઞાની મહાત્માઓએ ગોચરીની ક્રિયામાં સાધુને શું બનવાની વાત કરી છે ?

પ્રશ્ન- ૩ નીચે આપેલા શબ્દોના અર્થ લખો. **૧૦**

૧) મિચ્છંત ૨) અડવીસુ ૩) થોસામિ ૪) એકાદશં ૫) ધર્મ ધી: ૬) વ્વ ૭) પએહિં ૮) નાઘનન્તા ૯) સંખિતચરી
૧૦) સેય ૧૧) નિવ્વાવિય ૧૨) જાનાતિ ૧૩) ણય ૧૪) દુવ્વાય ૧૫) પરિચ્યુત: ૧૬) કૂરિય ૧૭) સદ
૧૮) પુઢવાઈ ૧૯) સન્ના ૨૦) આભોઅં

પ્રશ્ન-૪ જોડક જોડો (ફક્ત બી) નું નંબર લખો. ૧૦

એ	બી	એ	બી
૧) પ્રભવસ્વામી	૧) ચૌદ પૂર્વ	૬) મૃગલીઓ	૬) એકાસણાની પરંપરા
૨) વ્યક્ત મિથ્યાત્વ	૨) દૃષ્ટિ	૭) શય્યંભવ સૂરિ	૭) ઋષભદત્ત
૩) દશ વૈકાલિક સૂત્ર	૩) દંડક પ્રકરણ	૮) સંઘયણ બળ	૮) શુદ્ધ ચારિત્ર
૪) ગજસાર મુનિ	૪) દાવાનળ	૯) ઇન્દ્ર	૯) મનકમુની
૫) નિર્દોષ ગોચરી	૫) જીનેશ્વર	૧૦) સંગ્રહણી	૧૦) સંવ્યવહાર રાશિ

પ્રશ્ન-૫ નીચેના પ્રશ્નોના જ્વાબ સંખ્યામાં લખો. ૧૦

૧. સાસ્વાદન ગુણસ્થાને રહેલો જીવ કેટલી પ્રકૃતિનો બંધ કરે છે ?
૨. ઠાણાંગ સૂત્રની વૃત્તિમાં કેટલા પ્રકારનું મિથ્યાત્વ કહેવામાં આવ્યું છે ?
૩. જંબૂસ્વામીને દાયજામાં કેટલી સંપત્તિ મળી હતી ?
૪. જ્યોતિષીના કેટલા દંડક છે ?
૫. અનંતાનુબંધી કષાય કેટલા છે ?
૬. પ્રભવસ્વામીનું યુગપ્રધાન પદ કેટલાં વરસનું હતું ?
૭. વ્યક્ત મિથ્યાત્વ કેટલા છે ?
૮. જંબૂકુમારનો દીક્ષા પર્યાય કેટલો ?
૯. કુલ ગુણસ્થાનક કેટલા છે ?
૧૦. રાજકુમાર પ્રભવે કેટલી દેવી વિદ્યાઓ પ્રાપ્ત કરી ?

પ્રશ્ન-૬ નીચેના વાક્યો સાચા (✓) છે કે ખોટા (×) તે જણાવો. ૧૦

૧. અંધકાર દીપકને ખાય છે.
૨. મિથ્યાત્વ ગુણસ્થાનકે જતા પહેલા જીવ સમ્યક્ત્વ નું વમન કરે .
૩. પ્રભવસ્વામીએ પોતાના માટે યોગ્ય પટ્ટધર પોતના સમુદાયમાંથી લાવ્યા.
૪. પાર્શ્વપ્રભુ ને પ્રણામ માત્ર કરવાવાળાઓ એ હૃદય ને ઇચ્છિત સ્થાન ને પામેલા છે.
૫. જંબૂસ્વામી ગુરૂઉપદેશથી વૈરાગ્ય પામ્યા.
૬. અપ્કાયના જીવોને અભયદાન આપવા સાધુ સદૈવ તૈયાર જ હોય.
૭. અભિનિવેશિક મિથ્યાત્વ અવ્યકત મિથ્યાત્વ છે.
૮. શય્યંભવસૂરિ એ તૈંતીસ વર્ષ આચાર્યપદ પર રહી ને શાસન પ્રભાવના કરી.
૯. ગ્રંથકાર મહર્ષિ ગ્રંથના પ્રારંભ કરતા પૂર્વ માંગલિક કરી રહયા છે.
૧૦. સાધુને ગોચરી-પાણીનો લાભ આપવા વિનંતી કરવી એ શ્રાવકનું કર્તવ્ય છે.

પ્રશ્ન-૭ નીચેના વાકય કયા પાના પર છે તે પાના નંબર જણાવો. ૧૦

૧. જેવું કુળ હોય તેવો ઘરમાં વ્યવહાર હોય.
૨. હે ભવ્ય જીવો ! તે તમે સાંભળો.
૩. માર્ગમાં તોપનો ગોળો એકદમ નજીકથી પસાર થતાં માંડ માંડ બચી ગયા.
૪. કોઇએ દુધપાકનુ ભોજન કર્યુ અને તેને વમન થયું.
૫. એ માતા-પિતાના પ્રેમને અને આશીર્વાદ ને પ્રાપ્ત ન કરી શક્યો.
૬. ખેદ પામેલા અને કાયર લોકોએ જેમાં મુસાફરોના સાથને લૂંટ્યા છે.
૭. ગમે તેટલું જાણો, સમજો, શીખો પરંતુ એ જ્ઞાન કયારેય ખુટતું નથી.
૮. જેના તેના હાથમાં શાસનની ધુરા સોંપાય તો લાભ કરતાં હાનિ વધારે થાય.
૯. જેમનાં બધાં અંગ કોઢના મોટા રોગ રૂપ અગ્નિના તણખાથી બળી ગયેલા છે.
૧૦. અવ્યક્ત મિથ્યાત્વ મોહરુપ છે અટલે અજ્ઞાન તુલ્ય જાણવું.

પ્રશ્ન-૮ તમારી ભાષામાં સમજાવો. ૧૫

૧) સાસ્વાદન ગુણસ્થાન સમજાવો. ૨) "વર્તમાન જોગ" શબ્દોનું મહત્વ સમજાવો.
૩) દંડકની પ્રથમ ગાથામાં શું છે. ૩) પ્રભવ સ્વામી કેવી રીતે પ્રતિબોધ પામ્યા.
૫) વનનો કેવો અગ્નિ કોને ભય કરતો નથી.

જ્વાબ પત્ર નીચે ના સરનામે મોકલશોજી
શત્રુંજય એકેડમી, શ્રી પદ્મપ્રભસ્વામી જૈન મંદિર, સ્ટેશન રોડ, ચાળીસગામ - ૪૨૪ ૧૦૧.
જી. જળગામ. મો. ૯૦૨૮૨૪૨૪૮૪